

Тернопільська спеціальна школа Тернопільської обласної ради**ІНСТРУКЦІЯ****з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти
під час тривалих вихідних (святкових) днів****1. Загальні положення**

1.1. Інструкція з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти під час тривалих вихідних днів (Великдень тощо) поширюється на всіх учасників освітнього процесу.

1.2. Інструкцію розроблено відповідно до Закону України «Про охорону праці», затвердженого Постановою ВР України від 14.10.1992 № 2694-ХІІ (із змінами), на основі Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Комітету по нагляду за охороною праці Міністерства праці та соціальної політики України від 29 січня 1998 року № 9 в редакції від 30 березня 2017 року, з урахуванням Правил дорожнього руху, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 № 1306 (із змінами), Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 № 1669 (зі змінами та доповненнями), Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 15.08.2016 № 974.

1.3. Всі учасники освітнього процесу повинні знати правила надання першої долікарської допомоги при характерних ушкодженнях, мати необхідні знання і навички користування медикаментами.

2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час тривалих святкових днів

2.1. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів перед початком тривалих святкових днів (Великдень тощо)

Перед початком тривалих святкових днів (Великдень, інші свята) чітко визначити терміни початку та завершення вихідних днів.

2.2. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів під час тривалих святкових днів (Великдень, інші свята)

2.2.1. Під час тривалих вихідних днів, перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, треба чітко дотримуватися вимог Правил дорожнього руху:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, притримуючись правого боку;
- рухаючись узбіччям чи краєм проїжджої частини, йти назустріч руху транспортних засобів;
- переходити проїжджу частину тільки по пішохідних переходах, зокрема підземних і наземних, у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіччя;
- у місцях із регульованим рухом керуватися тільки сигналами регулювальника чи світлофора;
- виходити на проїжджу частину з-за транспортних засобів упевнившись, що не наближаються інші транспортні засоби;
- чекати на транспортний засіб тільки на посадкових майданчиках (зупинках), тротуарах, узбіччях, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
- у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблісковим маячком червоного або синього кольору, або спеціальним звуковим сигналом утриматися від переходу проїжджої частини або негайно залишити її;
- заборонено вибігати на проїжджу частину, влаштовувати на ній або поблизу неї ігри, переходити проїжджу частину поза пішохідним переходом або встановленими місцями;
- по проїжджій частині дороги на велосипеді, мопеді можна рухатися тільки дітям, які досягають 16-ти років; мопеди й велосипеди повинні бути обладнані звуковим сигналом та світловідбивачами: попереду – білого кольору, по боках – оранжевого, позаду – червоного; на голові у водія має бути захисний шолом;
- водіям мопедів і велосипедів заборонено керувати транспортом із несправним гальмом, звуковим сигналом, у темну пору доби; рухатися по автомагістралях, коли поряд є велосипедна доріжка; рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках; їздити не тримаючись за кермо та знімати ноги з педалей; перевозити пасажирів; буксирувати інші транспортні засоби;
- для катання на інших засобах (скейтборд, самокат, ролики тощо) обирати місце на дитячих майданчиках тощо, на проїжджу частину виїжджати заборонено;
- учні повинні виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху України, знання про які були отримані на уроках, виховних годинах;
- заборонено перебувати поблизу залізничних колій дітям без супроводу дорослих;
- учні, користуючись транспортним засобом, повинні сидіти або стояти тільки в призначених для цього місцях, тримаючись за поручні або інші пристосування.

2.2.2. Під час тривалих вихідних днів, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, приміщеннях, транспорті тощо учні повинні чітко дотримуватися правил пожежної безпеки:

- заборонено брати з собою вогнєнебезпечні предмети, що можуть спричинити пожежу (запальнички, сірники, петарди, бенгальські вогні, фейерверки, цигарки, легкозаймисті речовини тощо);
- користуватися газовою плитою вдома тільки із спеціалізованим електричним приладом для вмикання, сухими руками і під наглядом дорослих;
- заборонено застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини, приносити їх до приміщення; застосовувати предмети

оформлення приміщень, декорації та сценічне обладнання, виготовлене з горючих синтетичних матеріалів, штучних тканин і волокон (пінопласту, поролону, полівінілу тощо); застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, фейерверки, бенгальські вогні тощо), використовувати хлопавки, застосовувати дугові прожектори; влаштовувати світлові ефекти із застосуванням хімічних та інших речовин, що можуть спричинити загоряння; встановлювати стільці, крісла тощо, конструкції, виготовлені з пластмас і легкозаймистих матеріалів, а також захищати предмети проходи та аварійні виходи;

- не брати на вулиці чи в іншому місці незнайомі чи чужі предмети, зокрема побутову техніку, не вмикати їх у розетку вдома чи в інших установах – це може призвести до вибуху та надзвичайної ситуації;

- не наближатися до електроприладів, музичної апаратури, що живиться електрострумом. Користуватись електроприладами можна тільки в присутності батьків, сухими (не вологими) руками. У випадку виявлення обірваних проводів, неізольованої проводки, іскріння проводки, негайно повідомити дорослих;

- не збиратися великими групами біля проходів у громадських установах, входах та виходах, у приміщеннях вестибюлю;

- під час участі в масових заходах не кричати, не свистіти, не бігати, не стрибати, не створювати травмонебезпечних ситуацій, дотримуватися правил пожежної безпеки;

- у разі пожежної небезпеки (наявності вогню, іскріння, диму) – негайно вийти на повітря (за двері) та кликати на допомогу. Викликати працівників пожежно-рятувальної служби за номером 101, назвати своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію: наявність вогню, диму, кількість людей у приміщенні;

- при появі запаху газу в квартирі, приміщенні – не вмикати електроприлади, не користуватися стаціонарним чи мобільним телефоном, відчинити вікна, двері, перевірити приміщення, вимкнути газову плиту, якщо вона була ввімкнена, й вийти з приміщення; покликати на допомогу дорослих, негайно повідомити в газову службу за номером 104 чи 101 пожежно-рятувальну службу; назвати своє ім'я, прізвище, коротко описати ситуацію.

2.2.3. Під час тривалих вихідних днів, перебуваючи вдома, на вулиці, в спеціалізованих установах, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо учні повинні чітко виконувати правила для попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- під час тривалих вихідних днів заборонено перебувати біля водойм без супроводу дорослих для запобігання утоплення дітей;

- категорично заборонено перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, закинутих напівзруйнованих будівель для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм та загибелі ;

- заборонено вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;

- уникати вживання в їжу грибів;

- заборонено брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини чи паростки квітів, кущів, дерев, що може призвести до отруєння;

- пересуватися (іти) обережно і спокійно. Беручи участь в іграх, не створювати хаотичного руху, не штовхатися, не кричати. На вулиці бути обережним, дивитися під ноги, щоб не впасти в яму чи у відкритий каналізаційний люк;

- не підходити на вулиці до обірваних, обвислих проводів, або проводів, які стирчать, а особливо, якщо від них чути гудіння – дані проводи можуть бути ще підживлені електрострумом;

- не підходити до електрошитових приміщень, підстанцій, не залазити на стовпи з високовольтними проводами – можна отримати удар електрострумом на відстані 5 м;

- бути обережним на дитячих майданчиках, у парках відпочинку: спочатку переконатися, що гойдалки, атракціони, турніки та інші прилади справні, сильно не розгойдуватися й не розгойдувати інших, щоб не призвести до падіння чи іншого травмування;

- не виходити на дах багатоповерхівки (будинку) для попередження падіння із висоти;

- не підходити до відчинених вікон, не перехилятися через них, не нахилятися на перила, парапети сходинок для запобігання падіння із висоти;

- не спускатися у підвали будинків чи інші підземні ходи, катакомби, бомбосховища – там може бути отруйний газ;

- не вступати в контакт із незнайомими тваринами для запобігання отримання укусів від хворих на сказ тварин;

- застосовувати всі знання, отримані на уроках, виховних годинах.

2.2.4. Під час тривалих вихідних днів учні повинні дотримуватися правил безпеки життєдіяльності під час самостійного перебування вдома, на вулиці, громадських місцях, у друзів, на молодіжних дискотеках, у замкнутому просторі приміщень:

- не розмовляти й не вступати в контакт із незнайомцями, зокрема не передавати їм цінні речі, ключі від дому, навіть якщо вони назвалися представниками поліції. Одразу кликати на допомогу й швидко йти до людей;

- не підходити до автомобілів із незнайомцями, навіть якщо вони запитують дорогу. Скажіть, що не знаєте, і швидко йдіть геть;

- перебувати без супроводу дорослих на вулиці дітям до 10-ти років можна до 20 год., до 14-ти років – до 21 год., до 18-ти років – до 22 год. У темну пору сезону – до настання темряви;

- діти мають право не відчиняти дверей будинку навіть представникам правоохоронних органів. Якщо незнайомиць запитує, чи скоро прийдуть батьки, повідомте, що скоро, а в цей час зателефонуйте батькам, а дверей незнайомцям не відчиняйте;

- перебувати подалі від тих, хто влаштовує бійки. Не беріть участі в суперечках дорослих і не провокуйте словами чи діями агресивну поведінку, що може призвести до бійки або травми; у стосунках із оточуючими будьте толерантними;

- не заходити в під'їзд, ліфт із незнайомими людьми; одразу кликати на допомогу, якщо незнайомиць чинить неприємні дії щодо вас. Бути уважнішими, оглядатися й перевіряти, чи не слідує за вами хтось під час проходу провулків, підземних переходів між будинками й тунелями. Якщо за вами хтось іде, зупиніться й відійдіть убік, щоб потенційний переслідувач пройшов повз вас;

- під час перебування на дискотечі, треба завчасно домовитися із батьками про зустріч після закінчення заходу; керуватися загальними правилами етикету й нормами поведінки, не провокувати оточуючих на агресивну поведінку рухами й словами. У випадку небезпечної ситуації звертатися до служби охорони закладу, викликати поліцію за номером 102, зателефонувати батькам;

- не чинити дій, що можуть призвести до правопорушень. Неповнолітніми у кримінальному праві вважаються особи віком до 18-ти років. За злочини, вчинені після настання 14-річного віку, неповнолітні підлягають кримінальній відповідальності; позбавлення волі неповнолітньому може бути призначення строком до 10-ти років; найбільш суворим примусовим заходом виховного характеру є направлення до спеціальних навчально-виховних установ, що здійснюється примусово, незалежно від бажання неповнолітнього чи його батьків;

- батьки неповнолітніх, які не займаються вихованням своїх дітей, підлягають адміністративному штрафу в розмірах, передбачених відповідною статтею Карного кодексу України;

- під час перебування в громадських місцях на святкових подіях уникати натовпу. При русі в натовпі не можна напірати на тих, хто йде попереду (бажання прискорити рух завершиться «пробкою»); намагатися уникнути затору, а головне, тих місць, де просування обмежують гострі кути, перила, скляні вітрини, – вас можуть притиснути і серйозно травмувати. Якщо ви побачили збуджених глядачів під впливом алкоголю – вийдіть до завершення видовища або значно пізніше, щоб уникнути правопорушень і не стати жертвою насильства.

2.2.5. Під час тривалих вихідних днів дотримуватися правил для запобігання захворювань на грип, інфекційні, кишкові захворювання, педикульоз тощо:

- при нездужанні не виходити з дому, щоб не заражати інших людей, і викликати лікаря;

- хворому виділити окреме ліжко, посуд, білизну;
- приміщення постійно провітрювати;
- у разі контакту із хворим одягати марлеву маску;
- хворому дотримуватися постільного режиму;
- чітко виконувати рекомендації лікаря;
- постійно мити руки з милом перед вживанням їжі;
- не їсти брудних овочів та фруктів, ретельно їх мити й ошпарювати;
- для запобігання захворювань на педикульоз, регулярно мити голову; довге волосся у дівчат має бути зібране у зачіску, не користуватися засобами особистої гігієни (гребінцем) інших осіб, а також не передавати свої засоби гігієни іншим. Не міряти й не носити чужого одягу, головних уборів, а також не передавати іншим свій одяг;

- не вживати самостійно медичних препаратів, не рекомендованих лікарем;
- якщо ви погано почуваетесь, а дорослих немає поряд, викликати швидку медичну допомогу за номером 103, описати свій стан, домашню адресу, прізвище, ім'я, а також зателефонувати батькам.

3. Вимоги безпеки життєдіяльності учнів при виникненні надзвичайної або аварійної ситуації

3.1. Не панікувати, не кричати, не метушитися, чітко й спокійно виконувати вказівки дорослих, які перебувають поряд.

3.2. Зателефонувати батькам, коротко описати ситуацію, повідомити про місце свого перебування.

3.3. Якщо ситуація вийшла з-під контролю дорослих, зателефонувати службам екстреної допомоги :

101 – пожежно-рятувальна служба;

102 – поліція;

103 – швидка медична допомога;
104 – газова служба,
коротко описати ситуацію, назвати адресу, за якою сталася надзвичайна ситуація, своє прізвище, ім'я.

3.4. Якщо можливо, залишити місце, територію аварійної небезпеки

інженер з АТ
(посада розробника)

[Підпис]
(особистий підпис)

Галина Пилипчук
(ім'я, прізвище)

УЗГОДЖЕНО:

заст. директора з НР
(посада)

[Підпис]
(особистий підпис)

Юрій Бук
(ім'я, прізвище)

заст. директора з ВР
(посада)

[Підпис]
(особистий підпис)

Ольга Максимів
(ім'я, прізвище)